

A Yab'ixal Ix

RUT

Rut sb'i jun libro tic, yujto a d'ay syalcot yab'ixal jun ix ix scuchan Rut d'a stiempoal eb' juez. A ix Rut chi', aj Moab ix, yic'lajnac sb'a ix yed' jun viñ aj Israel. Ayic scham viñ yetb'eyum ix chi', vach' yutej spensar ix d'a ix yalib'. Yac'anocho sb'a ix aj choñab'il b'aj cajan ix yalib' chi'. Yac'anpaxoch sb'a ix d'a yol sc'ab' sDiosal ix yalib' chi', aton sDiosal Israel. Yuj sb'eyb'al ix chi', a jun viñ b'eyum och yetb'eyumoc ix. A jun viñ chi', ayto yuj sb'a viñ yed' viñ yetb'eyum ix chamnac chi', yujto icha chi' yalan sley eb' israel chi'. Yuj b'aj yic'nac sb'a ix yed' jun viñ chi', cannac ix d'a stzolz eb' smam yicham viñaj rey David. A pax ta' cotnac eb' smam yicham Jesús. Ayic scheclaj jun ix ch'oc choñab'il chi' d'a stzolz eb' smam yicham Jesús, ichato tz'ic'jichaañ juntañxo ch'oc nacional yed' juntañxo anima ch'oc yilji. Ch'oxnab'il yaj ix Rut chi' to a mach syac'och sc'ool d'a Dios, sc'anab'ajan tas syala', chab'il yuu. A Dios malaj sq'uexañil eb' anima d'a yol sat.

Ix b'at viñaj Elimelec yed' yal yuninal d'a Moab

1 Ayic ayoch eb' juez yajalil d'a choñab' Israel, ix javi jun nivan vejel d'a choñab' chi'. A d'a jun tiempoal chi', ay jun viñ aj choñab' Belén d'a yol yic Judá, ix b'at cajnaj viñ yed' ix yetb'eyum yed' chavañ yuninal d'a yol yic Moab yuj jun vejel chi'. **2-4** A jun viñ chi', Elimelec sb'i viñ, axo ix yetb'eyum viñ, Noemí sb'i ix. Axo eb' viñ yuninal viñ chi', aton viñaj Mahlón yed' viñaj Quelión. Aj Efrata eb', Belén pax sb'i. Ix b'atcan cajan eb' d'a yol yic Moab chi'. Lajuiñe' ab'il ix ec' eb' ta'. Yacb'an ayec' eb' chi' ta', ix cham viñaj Elimelec yetb'eyum ix Noemí chi', ix can ix yed' chavañ eb' viñ yune' chi'. Ix lajvi chi', ix och yetb'eyum eb' viñ schavañil. Ix yic'laj sb'a eb' viñ yed' chavañ eb' ix aj Moab chi', jun ix scuch Orfa, axo junxo ix scuch Rut.

5 Axo ix aji, ix champax viñaj Mahlón yed' viñaj Quelión chi', yuj chi' ix can ix Noemí sch'ocoj, yujto ix cham eb' viñ yune' ix chi', ix champax viñ yetb'eyum ix.

Ix meltzaj ix Noemí yed' ix Rut d'a Belén

6 Axo ix yab'an ix Noemí chi' to ix oc'xi sc'ool Jehová d'a choñab' Israel, mañxalaj vejel ta'. **7** Yuj chi' ix meltzaj ix d'a Judá yed' chavañ eb' ix yalib' chi'. **8** Ayic van scot eb' ix d'a yoltac b'e, ix yalan ix d'a eb' ix yalib' chi' icha tic:

—A ticnaic, paxañec d'a spat e mam e nun. A Jehová ol och eyed'oc yujto vach'ñej ix eyutej e b'a d'ayin yed' d'a eb' viñ vune'. **9** Aocab' Jehová ol och eyed'oc yic ol ochxoc eyetb'eyum, vach'ñej ol aj eyajxiec' d'a e pat, xchi ix.

Ix tz'ub'anelta sti' eb' ix yalib' ix chi', ix syamanoch eb' ix yeq'ui. **10** Ix yalan eb' ix icha tic:

—Max oñ canlaj. Ol oñ b'at ed'oc d'a a choñab' chi', xchi eb' ix.

11 Ix yalanxi ix d'a eb' ix:

—Ex valib', paxañec d'a e pat.

¿Tasto val yuj tzex och tzac'an vuuj? Malaj vune' toxo tz'aji yic tzeyic'lan e b'a yed'oc. **12** Yuj chi' ixiquec, paxañec d'a e pat. Yujto a in tic, chichim inxo, mañxo ol ochlaj vet-b'eyum. Vach'chom sval ticnaic to a d'a jun ac'val tic ol och vetb'eyum, olto aljoc vune', ta xin chi, **13** ¿palta tom olto e tañvej sq'uib' eb' viñ, yic ol eyic'an e b'a yed' eb' viñ? ¿Tom yujñej e tañvani, mañxo ol och eyet-b'eyum? Maay ex valib', mañ ol yal-laj icha chi'. A in tic, victaxon yaj yaelal ix yac'cot Jehová d'a vib'añ. Ol am in te cus eyuuj tato ol vila' to ol eyab' syail, xchi ix d'a eb' ix yalib' chi'.

14 Ix ochxi ijan eb' ix yoq'ui. Ix lajvi chi', axo ix Orfa ix tz'ub'an-canelta sti' ix, ix meltzaj ix. Axo pax ix Rut jun, ix canñej ix yed' ix. **15** Ix yalanxi ix Noemí chi' d'a ix Rut chi' icha tic:

—Tzam ila' to a ix a mu' toxo ix pax ix d'a schoñab' yed' d'a sdiosal, ixic pax a ach tic, xchi ix.

16 Ix tac'vi ix Rut chi' icha tic:

—Mañ ach och ijan alan d'ayin yic tzach vactejcani. Yalñej b'aj ol ach b'atoc, ol in b'atñej ed'oc. A b'aj ol ach ajoc, ata' ol in aj pax ed'oc. A a choñab', a ol och in choñab'oc, a a Diosal, a ol ochpax in Diosaloc. **17** A b'aj ol ach chamoc, ata' ol in cham-paxoc, ata' ol in mucnajoc. Yac'ocab' in yaelal Jehová tato tzach vactejcani, masanto a chamel ol ic'an co pojan co b'a, xchi ix Rut chi'.

18 Axo ix yilan ix Noemí chi' to ay val och d'a sc'ol ix Rut chi' sb'at yed'oc, mañxalaj tas ix yal ix d'a ix.

19 Ix b'eyxicot eb' ix schavañil, masanto ix javi eb' ix d'a Belén.

Ayic ix javi eb' ix ta', masanil eb' anima ay ta' ix te sat sc'ol eb'. Ix yalan eb' ix ix icha tic:

—¿Mantoc a ix Noemí tic? xchi eb' ix.

20 Yuj chi' ix tac'vi ix d'a eb' ix icha tic:

—Mañxo eyal Noemí d'ayin, palta Mara^a tzeyac' in b'iej, yujto a Dios Syal Yuj Smasanil, a' ix ac'an in yaelal. **21** Ayic ix in b'at d'a tic, mañ jantacoc tas ay d'ayin, axo yic tzin meltzaj tic, mañxalaj jab'oc. Icha chi' ix el d'a sc'ool Jehová sjavi d'a vib'añ, ¿tasto val yuj tzeyal Noemí chi' d'ayin yujto toxo ix ja d'a vib'añ vab'an syail yuj Dios Syal Yuj Smasanil? xchi ix.

22 Ichaton chi' ix aj sjavi ix Noemí yed' ix Rut d'a Belén chi', spetoj eb' ix d'a yol yic Moab. A ix javi eb' ix chi', van val syamchajoch sjochchaj ixim cebada.

Ix xid'ec' ix Rut sic'oj jolom cebada

2 ¹ Ay jun viñ scuchan Booz, ayto yuj sb'a viñ yed' viñaj Elimelec yetb'eyumcan ix Noemí chi'. Te b'eyum viñ, nivan yelc'och viñ d'a schoñab' chi'.

2 Ix yal ix Rut chi' d'a ix Noemí icha tic:

—Tzin tevi d'ayach, comonoc tzin a chab'ati, b'at vila' talaj ay b'aj van sjochchaj ixim cebada, talaj scha sc'ol eb' viñ aj munlajel chi' tzin sic'

^a 1.20 Noemí syalelc'ochi “te nib'ab'il”. Axo Mara syalelc'ochi “c'a”.

jayeoc sjolom quic d'a spatictac eb' viñ, xchi ix.

—Ixíc, xchi ix.

3 Ix b'at ix Rut chi' b'aj van sjoch-chaj ixim cebada chi', ix och ijan ix sic'an ixim scan yuj eb' viñ sjochan ixim chi'. C'ocb'il val a jun munlajel b'aj ix c'och ix chi' yic viñaj Booz, aton jun viñ ayto yuj sb'a yed' viñ xilb'a Elimelec chi'. **4** Ayic van sic'an ixim ix, ix c'och viñaj Booz chi', spetoj viñ d'a Belén. Ix yalan viñ d'a eb' smunlajvum chi' icha tic:

—Aocab' Jehová ayoch eyed'oc, xchi viñ.

—Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'ayach, xchi eb' munlajvum chi' d'a viñ.

5 Ix sc'anb'an viñ d'a viñ ayoch yil eb' smunlajvum chi':

—¿Mach ay yic jun ix cob'es chi'? xchi viñ.

6 Ix tac'vi viñ:

—Aton jun ix aj Moab ix javi yed' ix Noemí. **7** Ix sc'an spermiso ix d'ayin yic tz'ec' ix d'a scal ixim joch-b'ilxo, yic sic'anchaañ ixim scan yuj eb' munlajvum tic ix. Atax d'a q'uiñib'alil ix javi ix, max och vaan ix sic'anchaañ ixim, ato val yic'an yip ix tic, xchi viñ.

8 Uj chi', ix yalan viñaj Booz chi' d'a ix Rut chi' icha tic:

—Ach ix, ab' tas ol vala': Mañxo ach b'at a sic'chaañ ixim cebada tic d'a yic junocxo mach, palta canaï yed' eb' ix in checab' tic. **9** A yed' eb' ix ol ach b'at b'aj sjochvi cebada eb' viñ in munlajvum tic. Toxo ix val d'a eb' viñ to malaj tas syal eb' viñ d'ayach. Ayic stacji a ti', syal ic'anelta a' uc' d'a yol ch'ub' b'aj syiq'uelta yic eb' viñ in munlajvum chi', xchi viñ d'a ix.

10 Ayic ix yab'an ix icha chi', ix em ñojan ix d'a sat luum, ix yalan ix d'a viñ icha tic:

—¿Tas yuj te vach' tzutej a c'ool d'ayin, ina to a in tic ch'oc choñab'il in? xchi ix.

11 Ix tac'vi viñ d'a ix icha tic:

—Yujto ix vab' masanil tas ix a c'ulej d'a ix alib' atax yic ix cham viñ etb'eyum, ix actejcan a mam a nun yed' a choñab' b'aj aljinac ach, ix ach ja d'a co choñab' to mañ ojtacoctaxon tic. **12** Aocab' Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic tz'ac'an spac d'ayach yuj tas ix a c'ulej chi', syac'an svach'c'olal d'ayach, aton co Diosal b'aj ix ach javi a col a b'a tic, xchi viñ.

13 Ix tac'vi ix icha tic:

—Mamin, ste tzalaj in c'ool yuj tas tzal tic d'ayin, te vach' tzutej a c'ool d'ayin vach'chom mañ in lajanoc yed' junoc eb' ix a checab' tic, xchi ix.

14 Ayic ix c'och yorail sva eb', ix yavtejcot ix Rut chi' viñ vael, ix yalañ viñ icha tic:

—Cotañ, va'añ qued'oc. Lab'ejem ixim a pan chi' d'a scal vinagre tic, xchi viñ.

Ix em c'ojan ix d'a stz'ey eb' munlajvum chi', ix yac'an ixim mayb'il cebada viñ d'a ix, yic sc'ux ix yed' svael chi'. Ix va ix masanto ix b'ud'ji ix, ayto maj lajvilaj yuj ix. **15** Ayic ix b'atxi ix sic'oj cebada chi', ix yalan viñaj Booz chi' d'a eb' viñ smunlajvum chi' icha tic:

—A ixim somchajb'at d'a scal ixim manojaxo yaj chi', syal sic'an ixim ix. Mañ eyac' q'uixvelal ix. **16** Syal eyac-tancan junjunoc ixim manojaxo yaj chi' yic sic'chaañ ixim ix. Mañ e tumej ix, xchi viñ.

17 Axo yic vanxo yem c'u, ix yac-tan ix sic'an ixim, ix smac'anel ixim

ix, ay am oxeoc almul ixim ix yic' ix.
18 Ix lajvi chi', ix meltzaj ix d'a yol choñab' chi', ix sch'oxan ix d'a ix yalib' chi' jantac ixim ix yic' ix. Yed'-nac pax ixim mayb'il cebada chi' ix d'a ix yalib' chi', aton ixim maj laj-voclaaj sc'uxan ix chi'.

19 Ix sc'anb'an ix yalib' ix chi' d'ay: ¿Mach ay yic b'aj ach xid'ec' chi'? ¿B'ajtil ix a sic' ixim cebada tic? Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'a yib'añ jun mach vach' ix yutej sb'a chi' d'ayach, xchi ix.

Ix yalan ix Rut chi' icha tic:

—A jun viñ ay yic b'aj in xid'ec' chi', Booz sb'i viñ, xchi ix.

20 Ix yalanxi ix yalib' ix chi' icha tic:

—Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'a yib'añ viñaj Booz chi', yujto vach' syutej spensar viñ d'ayoñ a oñ pitzan oñ tic, icha yutejnc spensar viñ d'a eb' viñ co chamnac.

Ix yalanxi ix:

—A viñ chi' te ayto cuj co b'a yed' viñ, yuj chi' smoj ton scolvaj viñ d'ayoñ, xchi ix.^b

21 Ix yalan ix Rut chi' icha tic:

—Ix yalpax viñ d'ayin icha tic:

Syal a cotñej a sic' ixim, añej yed' eb' ix in checab' tic tzach b'ati, masanto ol lajvoc munlajel tic, xchi viñ d'ayin, xchi ix.

22 Ix tac'vi ix yalib' ix chi': Vach' jun ach valib', vach' tato tzach b'atñej yed' eb' ix schecab' viñ chi', max ach b'atlaj d'a junocxo ch'oc, yic vach' malaj mach tzach tzuntzani, xchi ix.

23 Yuj chi' ix b'atñej ix Rut yed' eb' ix schecab' viñaj Booz chi', masanto ix lajvi sjochchaj ixim

cebada yed' ixim trigo. Ayñejec' ix Rut yed' ix yalib' chi'.

A svach'c'olal viñaj Booz

3 ¹ Ay jun c'u ix yal ix Noemí d'a ix yalib' chi' icha tic:

—Ach Rut, smoj tzin say junoc etb'eyum nu yic vach' tzalajc'olal tzach aji. ² A viñaj Booz, viñ ay schecab' eb' ix junñej ix ach munlaj chi' yed'oc, te ayto cuj co b'a yed' viñ. A d'a jun ac'val tic ol b'at viñ ac'ojel matz'il cebada. ³ A ticnaic, icha tic ol a c'u lej: B'iquel a b'a, tzac'anec' perfume d'ayach, a a pichul vach' tzac'ochi, tzach b'at b'aj ayec' viñ chi', palta mañ a comon ch'oxej a b'a ayic manto lajvi sva viñ. ⁴ Toñej tzila' b'ajtil tz'ec' jichan viñ svayi, slajvi chi' tzach ec' jichan d'a yoctac viñ, tzac'anqu'ue sti' sc'u' viñ d'a yoctac chi' d'a ib'añ. Axo viñ ol alanoc tas ol a c'u lej, xchi ix Noemí chi'.

⁵ Ix tac'vi ix Rut chi' icha tic:

—Ol in c'anab'ajej masanil tas ix al tic, xchi ix.

⁶ Yuj chi' ix b'at ix b'aj smunlaj viñaj Booz chi', ix sc'anab'ajej ix icha ix aj yalan ix yalib' chi'. ⁷ Ayic ix lajvi sva viñaj Booz chi' yed' yuc'an a', te tzalajc'olal ix aj viñ. Ix lajvi chi' ix ec' jichan viñ svay d'a slac'anil b'aj cuñanec' ixim sat cebada chi'. Axo yic ix q'ue ac'val, te c'ojanc'olal ix aj sc'och ix Rut chi', ix yic'anchaañ sc'u' viñ ix d'a yoctac, ix ec' jichan ix svay ta'. ⁸ Axo d'a chimilac'val ix q'ue juc-naj viñ, ix sutmaj viñ b'aj vaynac chi', axo ix yab'an viñ to ay jun ix ix jichanec' d'a yoctac chi'.

⁹ —¿Mach ach? xchi viñ.

^b **2.20** Scha sb'a jun tic yed' tas syal d'a Levítico 25.25.

—A in Rut in a checab' in. A ach tic, smoj tzach colvaj d'ayin, yujto te ayto uj a b'a yed' viñ vetb'eyum chamnac, xchi ix.

10 —Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'ayach. A ticnaic, ix nachajel vuuj chajtil to vach' a pensar, yujto tza nib'ej sb'inajcan viñ etb'eyum chamnac. Q'uinaloc ta mañ ichocta, syal ic'an a b'a yed' junocxo viñ to quelemto, vach'chom meb'a', ma b'eyum, añej tato syal a c'ool, palta maj a c'ulej icha chi'. 11 Mañ ac' pensar, yujto a d'a yol co choñab' tic, ojtacab'ilxo to vach' a b'inaji, yuj chi' ol in c'anab'ajej masanil tas tzal tic. 12 Yeltoni ayto vuj in b'a ed'oc, palta ayto val junxo viñ te ayto uj a b'a yed'oc d'a vichañ. 13 Canañ d'a tic d'a jun ac'val tic. Ato q'uic'an svalu', tato scha sc'ol viñ chi' ach yic'an icha sleyal. Tato icha chi', vach' toni. Tato mañ ol yal sc'ol viñ jun, svac' in ti' d'a yichañ Jehová ach vic'ani. Vayañ ticnaic, axo yic ol sacb'oc, ol ach paxoc, xchi viñ.

14 Yuj chi' ix vaycan ix d'a yoctac viñaj Booz chi' d'a jun ac'val chi'. Ayto sacb'i ix q'ue vaan ix, yujto ix yal viñ d'a ix to malajocab' mach tz'ilani to ay junoc ix ix, ix ulec' b'aj smunlaj viñ chi'.

15 Ix yalan viñ d'a ix icha tic:

—Iq'uel a xotil chi', tza pixan sñi' c'apac, xchi viñ d'a ix.

Ayic yamb'il sñi' c'apac xotil ix chi' yuuj, ix secanem ixim cebada viñ d'a yool, ay am vaqueoc almul ixim ix yaq'uem viñ. Ix schelanq'ue viñ d'a sjolom sjeñjab' ix, ix yic'anb'at ixim ix d'a choñab' chi'.

16 Axo ix c'och ix d'a ix yalib' chi', ix sc'anb'an ix:

—¿Tas ix a c'ulej nu? xchi ix.

Ix yalan ix Rut chi' tas ix yal viñaj Booz chi' icha tic:

17 —A masanil ixim cebada tic ix yac' viñ d'ayin. Ix yalanpax viñ to max yal in javi d'ayach tato malaj jab'oc tas ved'nac, xchi ix.

18 Ix yalan ix yalib' ix chi':

—A ticnaic jun nu, tañvej tas ol ajelc'och jun tic. Mañ ol ec' tiempo yuj viñ. Ol sb'o yaj viñ ticnaic, xchi ix d'a ix Rut chi'.

Ix yic'laj sb'a viñaj Booz yed' ix Rut

4 ¹ Axo yic ix sacb'i, ix b'at em c'ojan viñaj Booz chi' d'a sti' spuertail choñab' b'aj smolb'ejtaxon sb'a eb' anima. Junanto val rato chi', ix elul viñ te ayto yuj sb'a yed' viñ xilb'a Elimelec chi', aton jun viñ ix yal viñaj Booz chi' d'a ix Rut.

Ix yalan viñaj Booz chi' d'a viñ:

—Ochañ vaan to ol oñ lolon jab'oc, xchi viñ.

Ix sc'anab'ajej viñ chi' yoch vaan, ix em c'ojan viñ. 2 Ix lajvi chi' ix yav-tancot lajuñvañ eb' viñ yichamtac vinaquil choñab' viñaj Booz chi', ix yalan viñ d'a eb' viñ to tz'em c'ojan junoc rato eb' viñ yed' viñ. Ix em c'ojan eb' viñ b'ian. 3 Ix yalan viñaj Booz chi' d'a viñ ayto yuj sb'a yed' eb' chi' icha tic:

—A ix Noemí ix meltzajxicot d'a Moab, snib'ej ix schoñel jab'oc slum viñ cuc'tac xilb'a Elimelec. 4 Yuj chi' sval d'ayach talaj tza manel luum. Tato tzic' luum, d'a val yichañ eb' tes-tigo tic yed' eb' viñ yichamtac vinaquil choñab' tic, tzalancani to tzic' luum. Yujto a ach tic smoj ic'an luum. Tato max a mancan lum jun, al d'ayin ticnaic, yujto a in tic schab'ilxo macañ vaji, malaj junocxo syal smanan luum, xchi viñaj Booz chi'.

Ix tac'vi viñ ayto yuj sb'a yed' viñaj Elimelec chi' icha tic:

—Ol in man luum, xchi viñ.

5 Ix lajvi chi' ix yalan viñaj Booz chi' tas yaji:

—A ticnaic jun, tato tza man-canel lum d'a ix Noemí chi', yovalil tzic' ix Rut aj Moab, ix yetb'eyum-can viñ xilb'a Mablón, yic vach' ol b'inajcan viñ yetb'eyum ix chi' d'a luum, xchi viñ.

6 Ayic ix yab'an jun chi' viñ, ix yalan viñ:

—Tato icha chi' yaji, max yal-laj in manan luum. Ay talaj tz'ic'an in mac-b'en yuuj. Tato tza nib'ej tza man-canel lum a ach tic, syal a manan luum, svac' in derecho tic d'ayach, xchi viñ.

7 (A sb'eyb'al eb' israel d'a jun tiempoal chi', tato ay junoc mach ay yalan yic smanancan smacb'en junoc te ayto yuj sb'a yed'oc, tato max yal sc'ool smanani syal yac'ancan b'aj ay yalan yic chi' d'a junocxo mach. Ayic sb'o jun lolonel chi', a sb'eyb'al eb' to a jun mach max manancan chi', syiq'uel junoc xañab' ayochi, syac'an d'a viñ smanancan chi', ch'oxnab'il tz'ajcani.)

8 Yuj chi' ix yal viñ sc'ab' yoc viñaj Elimelec chi' d'a viñaj Booz chi':

—Mancanel luum, xchi viñ.

Ix lajvi chi' ix yic'anel jun xañab' viñ, ix yac'ancanb'at viñ d'a viñaj Booz chi'. 9 Ix lajvi chi', ix yalan viñaj Booz chi' d'a eb' viñ yichamtac vinaquil choñab' yed' jantac eb' ayec' chi':

—E masanil, testigo tzex ajcan ticnaic to a in tzin mancanel lum d'a ix Noemí, aton slum viñaj Elimelec, lum yic viñaj Quelión, lum

yic viñaj Mablón. 10 Añejtona' tes-tigo tzex ajpaxcani to ol vic'can ix Rut aj Moab vetb'eyumoc, aton ix yetb'eyumcan viñaj Mablón, yic ol b'inajnejcan viñ d'a sluum chi' yed' d'a co cal a oñ ayto cuj co b'a yed' viñ yed' d'a yol co choñab' tic. Yuj chi' testigo tzex ajcan d'a jun lolonel tic, xchi viñ.

11 Ix tac'vi eb' viñ yichamtac vinaquil choñab' yed' masanil eb' ayec' chi' icha tic:

—Testigo tzoñ ajcani. A ix ix tz'ochcan d'a yol a pat chi', aocab' Jehová ol ac'an elc'och ix icha ix Raquel yed' ix Lea b'aj cotnac quiñ-tilal a oñ israel oñ tic. Añejtona' a ach pax tic, nivanocab' tz'aj a b'inaj-can d'a yol yic Efrata, aton choñab' Belén tic. 12 Tzajtumocab' uninal ol yac' Jehová yed' ix, q'uib'ocab'ñej sb'isul iñtilal yed' ix, icha ix aj sq'uib'chaañ yñtilal viñaj Fares, aton viñ yuninal viñaj Judá yed' ix Tamar, xchi eb'.

13 Icha chi' ix aj yic'an ix Rut chi' viñaj Booz chi'. Ix lajvi chi', ix vay viñ yed' ix, axo Jehová ix ac'an svach'c'olal d'a ix, ix scuchanoch yune' ix, ix alji jun svinac unin ix.

14 Ix yalan eb' ix ix d'a ix Noemí chi' icha tic:

—Alchajocab' vach' lolonel d'a Jehová, yujto toxo ix yac' jun iachiquin ilumaloc. Nivanocab' ol aj sb'inaj d'a scal choñab' Israel. 15 Aocab' viñ ol och yipoc a c'ool yed' ach yilani ayic ol ach chichimaxoc, yujto yune' viñ ix alib' tic. Aton ix tzach xajanani, ec'b'al yelc'och ix d'a yichañ ichato ay ucvañoc une' ix il sat, xchi eb' ix.

16 Ix lajvi chi', ix schelanq'ue viñ unin chi' ix Noemí chi', axo ix ix ilan q'uib' viñ. **17** Ayic ix yilan eb' ix cajan d'a slac'anil ix chi', ix yalan eb' icha tic:

—Ichato ix alji yune' ix Noemí, xchi eb' ix. Obed ix yac' eb' ix sb'iej, aton viñ smam viñaj Isái, smam viñaj rey David.

Eb' smam yicham viñaj Rey David

18-22 Aton eb' smam yicham viñaj rey David d'a stzolal tic, tz'el yich d'a viñaj Fares, viñaj Hezrón, viñaj Ram, viñaj Aminadab, viñaj Naasón, viñaj Salmón, viñaj Booz, viñaj Obed, viñaj Isái, aton viñ smam viñaj David chi'.